

bij Open Deur 11, november 2017

In gesprek over: 'In het hart van de nacht'

De nacht. Voor de een de tijd om lekker uit te rusten. Voor een ander de tijd van wakker liggen, angstig zijn, piekeren, opzien tegen de dag die komen gaat. Je kunt de nacht ook figuurlijk opvatten, bijvoorbeeld als het nacht is in je leven. Ook in de Bijbel gaat het regelmatig over de nacht. De nacht, een simpel woord, met veel betekenissen. We gaan er samen over in gesprek.

Noot vooraf: aan de deelnemers zou de vraag kunnen worden gesteld welk Bijbelverhaal waar de nacht in voorkomt hen het meest of het minst aanspreekt. Dan kan in het gesprek meer de diepte in worden gegaan.

Inleiding

Vandaag gaat het over 'In het hart van de nacht'.

- Hoe ziet uw nacht (in letterlijke zin) er over het algemeen uit?
- Hoe ziet uw ideale nacht eruit?
- Wat maakt voor u de nacht zo anders dan de dag?
- Wat waardeert u aan/in de nacht?
- In de nacht is het donker. Bent u bang in of voor het donker? Waarom?
- Bent u een goede slaper of juist niet? Wat doet u als u in de nacht niet kunt slapen?
- Holkje van der Veer schrijft (pag. 5) dat als ze 's nachts niet kan slapen, ze toch het gevoel heeft dat er over haar gewaakt wordt. Herkent u dat?
- Op pag. 2 schrijft Stephan de Jong dat de nacht geassocieerd wordt met angst en dood, maar ook met geborgenheid en hoop. Hoe is dat voor u?

Symbolische nacht

We hebben met elkaar verkend hoe we de nacht ervaren. Er is ook zoiets als de 'symbolische' nacht. Lees het artikel van Stephan de Jong, *De twee gezichten van de nacht*, pag. 2-3.

- Zijn er perioden in uw leven (geweest of nog steeds) dat de nacht niet voorbij leek te gaan? Dat, om met Stephan de Jong op pag.2 te spreken, de nacht niet door het ochtendlicht werd verdreven? Wilt u daar wat over vertellen?
- Als u uit zo'n periode bent gekomen, wilt u dan vertellen hoe dat kwam, hoe het toch weer licht werd voor u?
- Bent u het eens met de opmerking van Stephan de Jong op pag. 3: 'Mensen dragen vaak kennelijk zoveel licht in zich mee, dat de nacht het nooit blijvend volhoudt'?
- Zou het licht, de dag in symbolische zin, alleen echt op waarde geschat kunnen worden wanneer een mens ook perioden van nacht, van donker ervaart?

- Is voor een gelovig mens de nacht ergens beter te verdragen/te dragen dan voor een niet-gelovig mens denkt u? Of maakt dat volgens u geen verschil? Praat er met elkaar over, eventueel in kleinere groepjes.
- Stephan de Jong schrijft aan het einde van zijn bijdrage dat geloof misschien wel bedoeld is om ons te leren leven met het geheim van donker en licht. Hoe kijkt u daar tegenaan?
- Lees met elkaar de gedichten over de nacht in dit nummer van *Open Deur* door. Welk gedicht, welke woorden, spreken u het meeste aan? Waarom?

De Bijbel en de nacht

- In aardig wat Bijbelverhalen komt de nacht ook voor. Welke verhalen kunt u met elkaar verzinnen?
- Welk Bijbelverhaal waar de nacht in voorkomt spreekt u aan? En welke juist totaal niet? Vertel elkaar, eventueel in kleinere groepjes, waarom. (Zoals eerder vermeld, deze vraag zou ook vooraf aan de deelnemers gesteld kunnen worden.)
- In Genesis 1 valt te lezen dat God zelf de nacht geschapen heeft:
1¹In het begin schiep God de hemel en de aarde. 2²De aarde was nog woest en doods, en duisternis lag over de oervloed, maar Gods geest zweefde over het water. 3³God zei: 'Er moet licht komen,' en er was licht. 4⁴God zag dat het licht goed was, en hij scheidde het licht van de duisternis; 5⁵het licht noemde hij dag, de duisternis noemde hij nacht. Het werd avond en het werd morgen. De eerste dag.
 Wat betekent het voor u dat God zelf bewust de nacht geschapen heeft?
- Wat zegt het u / wat betekent het voor u dat Christus in zo'n nacht geboren en ook weer opgestaan is?

In Openbaringen 21:25 en 22:5 staat dat er bij de nieuwe hemel en de nieuwe aarde geen nacht meer zal zijn:

25²⁵De poorten zullen overdag nooit gesloten worden, en nacht zal het er niet meer zijn.

5⁵Het zal er geen nacht meer zijn en het licht van een lamp of het licht van de zon hebben ze niet nodig, want God, de Heer, zal hun licht zijn. En zij zullen als koningen heersen tot in eeuwigheid.

- Hoe wordt dat volgens u bedoeld, dat er dan geen nacht meer zal zijn?
- Wordt u blij van de gedachte dat het dan geen nacht meer zal zijn, of juist niet?

Ter afsluiting

Er is met elkaar gesproken over de nacht. Waarschijnlijk is er heel wat de revue gepasseerd. Als afsluiting kunt u een of meer van de volgende onderdelen kiezen, afhankelijk van wat past bij de groep.

- In heel wat Nederlandse spreekwoorden komt het woordje 'nacht' voor. Hoeveel spreekwoorden kunt u verzinnen met 'nacht' erin?
- Een van Nederlands bekendste schilderijen is de *Nachtwacht* van Rembrandt van Rijn (overigens niet de originele naam, het schilderij kreeg deze naam omdat het schilderij door verkleuring steeds donkerder werd). Bekijk het schilderij op bijvoorbeeld https://nl.wikipedia.org/wiki/De_Nachtwacht#/media/File:The_Nightwatch_by_Rembrandt_-_Rijksmuseum.jpg. Wat spreekt u aan en wat minder?
- Zing, afhankelijk van welke gespreksvragen u hebt behandeld, uit het *Liedboek, zingen en bidden in huis en kerk* Lied 8, 632:1, 653: 1 en 4 of 801.
- Er is met elkaar gesproken hoe de nacht van een ieder is, of men nacht ervaart/ervaren heeft in het leven, over geloven in de nacht. Schrijf voor een ander een wens/spreuk/zegen uit die u zou willen meegeven voor de komende nacht.
- Geef een ieder bij het weggaan de volgende zegen/wens van *Frans Cromphout* mee:

Moge de weg je zeggen: volg me maar
Moge de ster je zeggen: richt je vaart op mij
Moge de grond je zeggen: bezaai me
Moge het water je zeggen: drink me
Moge het vuur je zeggen: warm je
Moge de boom je zeggen: schuil in mijn schaduw
Moge de vrucht je zeggen: pluk me, eet me

En als je de weg kwijtraakt; geen vaste grond meer vindt en dreigt te verdrinken;
Als het vuur is gedoofd en je kou lijdt in een nacht zonder sterren;
als de bomen kaal zijn en je honger en dorst hebt, Dan moge zijn STEM je zeggen:
Wees niet bang, Ik zal er zijn.

Anne ter Schuur, pastoraal werker in Waddinxveen

archief gesprekshandreikingen

Op www.open-deur.nl/gesprek vindt u alle gesprekshandreikingen bij de nummers van *Open Deur* vanaf januari 2007.

Geloof·Hoop·Liefde